

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

XLI. Imputari non debet ei, per quem non stat, si non faciat, quod per eum fuerat faciendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

REGULA XL.

Pluralis locutio duorum numero est contenta.

Quæres primo. Quis hujus Regulæ sensus ?

Re. Quando lex vel alia dispositio plurali utitur numero, ad eam verificandam duo requiruntur, & sufficiunt. Ratio est: quia cum numerus singularis non nisi de uno dicatur, ideo cum sint plures quam unus, in numero plurali comprehenduntur.

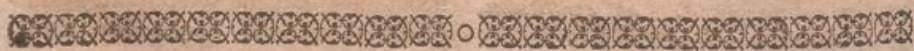
Quæres secundo. Quæ Regulæ exempla ?

Re. 1mo. Juxta canones antiquos Sacrificio Missæ ad minus duo assistere debebant. *Can. hoc quoque. 61. de consecrat. dist. 1.* cum in missa Dominus vobiscum, & Orate Fratres in plurali numero dicatur. 2do. Si Papa ad plura dispensat beneficia, id solum de duobus intelligitur, *Cap. is cui. 19. de prabend. in 6. 3^{io}.* Si in testamento post annos

relicta sit servo libertas, post biennium liber erit. *L. libertas. 17. § post annos ff. de manumiss. testam.*

Quæres tertio. Quæ Regulæ exceptio ?

Re. Nisi plura exigat, aut unum sufficere Jus exprimat, aut aliunde de eo constet. Ita si ad actus valorem duo requirantur testes, regulariter duo sufficiunt. *Can. si testes. 3. caus. 4. q. 3.* quia tamen jura plures testes ad solemne testamentum requirunt, hæc Regula in testamento non obrinet. Pronomina: Nos, Vos, Vester plura significant, & tamen ex consuetudine propter dignitatem personæ pro uno sumuntur: quemadmodum Papa se semper in plurali scribit. *Cap. quam gravi. 6. de crimine falsi.*

REGULA XLI.

Imputari non debet ei, per quem non stat, si non faciat, quod per eum fuerat faciendum.

Quæres primo. Quis hujus Regulæ sensus ?

Re. Qui aliquid facere debebat, nec facit, ei ad pœnam non imputatur omisso,

fit, si propter obstans legitimum impedimentum facere non fuerit in illius potestate. Ratio est: quia ad impossibile nemo tenetur, nec unquam quis sine culpa poenam subire, aut jure suo privari debet: non enim est in culpa, qui non agit id, ad quod agendum legitime est impeditus.

Quæres secundo. Quæ hujus Regulæ exempla?

1°. Sequentia: 1mo. Electoribus, Collatoribus, beneficiorum Patronis, quominus intra tempus à jure præscriptum Prælatus eligant, beneficium conferant, Clericum ad vacans beneficium præsentent, impeditis spatium trium vel sex mensium non currit. *Cap. ne pro defectu. 41. de elect. cap. quia diversitatem. 5. de concess. præbend.*

2do. Ad beneficium curatum promotus, si intra annum ordinem Sacerdotii suscipere impeditur, Parochiam non privatur. *Cap. commissa. 35. de elect. in 6.*

3^{io}. Beneficiarius infirmus excusatur, nec beneficii fructibus privatus, quamvis officium suum exercere non possit. *Cap. 1. de Cleric. agrot.*

4to. Legatarius, per quem non stetit, quominus conditio legato adjecta impleretur, legatum consequitur. L.

qua sub conditione. 8. §. fin. ff. de condition. institut.

5to. Si appellans interpositam appellationem per annum prosequi justè impediatur, causa pro deserta non habetur. *Clem. sicut. 3. de appellat.*

Quæres tertio. Quæ ab hac Regula exceptio?

1°. Nisi quis suam culpam in casum incidisset, propter quem, quod faciendum fuit, facere non potuit; illud enim negligentiam ejus tribuitur, quia casus sequens regulariter ad culpam imputatur. Exemplum foret; si quis ex sua culpa ordinem collato beneficio annexum, ut quia irregularitatem contraxit, suscipere non posset, beneficio privandus esset. *Cap. 1. de atat. & qualit.* Hæc exceptio limitari solet, quando culpa verisimiliter ad talem casum est ordinata, ut in exemplo adducto; aliàs si culpa non est ordinata ad casum, non tenetur quis de casu, sed tantum culpa ei imputatur, licet illa casum præcedat. Pro exemplo adducitur L. *verum est. 38. ff. de furt.* ubi is, qui fores mulieris causam libidinis effregerat, & casu fures non ab eo inducti, sed aliàs ingressi mulieris res egresserant, furto non teneri judicatur,

C A S U S.

Ad utramque Regulam.

Wimarus famulus Rectoris Magnifici, qui in suo Testamento ducentos imperiales famulis reliquerat

totam Summam solus prætendit, cum tempore mortis ille solus famulus fuerit, [A] quàm obtentam propter promissionem

Q 31

tionem pecuniæ, quam tamen postea non solvit, Parochiam quoad Titulum, non possessionem fructuosam ob litem in Curia Romana per sex vel septem annos protractam adeptus est: quâ tandem finitâ S. Ordines suscepit. (B) Fructus quoque sequestratos exigit, cum ipse interea officium pastorale nec per se nec per alium exercuerit. (C) Calum in venatione, cui plurimum addictus, Parochianum occidit, quare Parochiam per annum deseruit, nulla ministeria implevit, sacra & anniversaria non ser-

vavit, vices ejus supplente quodam amico è Societate JESU, & tamen dispensatione impetratâ omnes fructus retinuit. (D) Quadam nocte animo peccandi domum vicinæ ingressus occasionem dedit, quod vicina de minus honesta conversatione diffamata, & vicinus de adulterio suspectus, servi & ancillæ per fures omnibus reclusis suis fuerint spoliati, quæ damna cum Pastor impedire non posset, in conscientia se se liberum arbitratur. (E)

RESOLUTIO.

(A) **Q**uia per Reg. 40. pluralis locutio duorum numero est contenta, *Wimarus* legatum famulis relictum solus prætere tendere non poterat, cum famuli in plurali, ad minus duos significet.

(B) *Wimarus* simoniacè quidem Pastoratum obtinuit, verùm cum esset Simonia conventionalis ab utraque parte nondum completa, pœnas Simoniæ realis non incurrit, quamvis re ad superiorem dilata Titulo Parochiæ privandus esset. Ex eo quod intra annum Sacerdotium non suscepit, titulo Pastoratus privandus non est: quia juxta Reg. 41. imputari non debet ei, per quem non stat, si non faciat; quod per eum faciendum fuerat; nunquam enim in pacifica fuit possessione, quam ut obtineret, per eum non stetit.

(C) Justè sequestratos fructus petit, debentur quippe triumphanti, etsi lite pendente non administraverit: quia ut administraret, per eum non stetit.

(D) Cum exercendo actionem illicitam statumque clericalem dedecentem homicidium commiserit, non obstante quod omnem diligentiam adhibuerit, irregularitatem contraxit. Simile est in cap. tua. nos. 19. de homicid. fructus tamen recipere potest, quia usque ad obtentam in contracta irregularitate dispensationem ministeria pastoralia per alium exercuit; quod autem quis facit per alium, per se ipsum facere censetur.

(E) Regulariter casus sequens ad culpam imputatur. Arg. cap. 1. de asar. & qualis. &c. videlicet quando culpa ad eum calum verisimiliter est ordinata.

R E-